

Tori Vallavalitsus

10.11.2023 nr 9.5-2.1/23/5097

**Tammiste Lasteaed-Algkooli haldusjärelevalve õiendi
kinnitamine**

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tammiste Lasteaed-Algkooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal Tori Vallavalitsusel palun esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaidi Maask
peaekspert

Koopia: Tammiste Lasteaed-Algkool

Kaidi Maask
735 0160
kaidi.maask@hm.ee

TAMMISTE LASTEAED-ALGKOOI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tammiste Lasteaed-Algkool (edaspidi *kool*) on Tori Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Kellukese tee 5, Tammiste küla, Tori vald, Pärnumaa.
2. Kool on munitsipaalkool, mis korraldab õpet I kooliastmes, koolil on õppe läbiviimiseks tähtajaline koolitusluba kehtivusega kuni 31.08.2024.
3. Järelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 01.09.2023 korralduse nr 9.5-2.2/23-24/7/5 „Haldusjärelevalve teostamine Tammiste Lasteaed-Algkoolis“ alusel.
4. Järelevalve eesmärk oli hinnata, kas kooli I kooliastme õppe- ja kasvatustegevuse korraldus on kooskõlas koolitusloa taotlemisel esitatud dokumentidega, vaadelda õppetöö korraldust, õpilaste arengu toetamist ning õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni.
5. Järelevalvet teostas Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi Kaidi Maask.
6. Haldusjärelevalve algas 25.09.2023
7. Järelevalves vesteldi kooli pidaja, direktori, eripedagoogi, hoolekogu, õppenõukogu ning õpilaste esindajatega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Tammiste Lasteaed-Algkool on 2021. aastal Tori vallas loodud õppeasutus, milles lasteaed ja algkool tegutsevad ühe asutusena. Eripära kooli õppekavast ei selgu, aga koolipere sõnul on kool innovaatiline ning projektõppele, liikumisele ja õuesõppele suunatud. Koolis tegutseb lasteaiaosa seitsme rühma ja kooliosa I kooliastmega. Järelevalve ajal seisuga 25.09.2023 õppis koolis 50 õpilast, neist 1. klassis 25, 2. klassis 16 ja 3. klassis 9.

Kooli õppekava on kinnitatud ja kehtestatud õiguspäraselt, kuid vajab korrastamist üldosas. Täpsustada on vaja, kuidas toimub mitteametliku hindamise teiseks viie palli süsteemi liikumisõpetuses, muusikas, kunstis, tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ja kodunduses ning inimeseõpetuses. Õppekava kahes alapunktis on õppeperioodid välja toodud erinevalt, ühe alapunkti kohaselt on viis õppeperioodi ja teise järgi kolm. Õppekava üldosas on vaja selgelt sõnastada, kuidas kohustuslikke õppeaineid täiendavalt õpitakse. Kool esitas küll järelevalves õppekava, mis hõlmas II kooliastet, kuid ei esitanud 4. klassi käsitöö, kodunduse ja

tehnoloogiaõpetuse ainekavu. Liikumisõpetuse ainekavas esitatud ujumise õpisisu ja õpitulemus ei ole kooskõlas määruses sätestatuga.

Õppe- ja kasvatustegevus on koolis korraldatud lähtuvalt õppekavast, kasutatakse kaasaegseid õppemethodikaid ja õppematerjale, nt lõiming, projektõpe, õuesõpe. Õppeasutus on omavalitsuse silmis väike arenev looduslikult kaunis keskkonnas olev kool, mis pakub piirkonna lastele lasteaia teenust ning õpilastele võimalust õppida kodulähedases koolis. Pidaja selgitas, et tema prioriteediks on kooli igakülgne toetamine ja areng.

Kooli arengukava on koostatud perioodiks 2020–2025. Arengukava dokumenti on uuendatud 2023. aastal. Algselt oli arengukava koostatud lasteaiale. Käesoleval aastal viidi läbi õppeasutuses sisehindamine ja muudeti arengukava lähtuvalt kooli arenguvajadustest.

Kooliosas on õppe- ja kasvatusala töötajaid kokku kaheksa, kellest õpetajaid on viis, neist kahe klassiõpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele. Tunde annavad I kooliastmes viis õpetajat. Kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele direktoril ja õppealajuhatajal. Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv ei ole nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Kool on tegutsenud lühikest aega ning igal aastal on suurenenud õpilaste arv ja vajadus täiendava personali ning ruumide osas. Sellel aastal valmis kooli juurdeehitus, mis annab avaramad tingimused õppetöö korraldamiseks.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ja koolile ärakuulamiseks 26.10.2023. Kooli pidaja saatis oma vastuse 03.11.2023 ja direktor 05.11.2023. Kooli pidaja palus pikendada kahe järelevalves tehtud ettekirjutuse täitmise tähtaega põhjendusel, et nii direktor kui ka õppealajuhataja on kevadel 2024 lõpetamas magistriõpinguid ning peale lõpudiplomi saamist saavad täidetud kvalifikatsiooninõuded. Ära kuulamisel esitatud täiendusi ning seisukohti on antud õiendis arvestatud.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Õppekava vastavus nõuetele

1.1. Kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks on õppekava. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse¹ (edaspidi *PGS*) kohaselt kehtestab kooli õppekava direktor, andes selle eelnevalt arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Kooli õppekava on koostatud 2021. aastal, kooli direktor on õppekava PGSi kohaselt kinnitanud², eelnevalt on arvamust avaldanud kooli hoolekogu³ ja õppenõukogu⁴. Õpilasesinduse aramus puudub, kuna õpilasesindust õppekava koostamise ajal koolis ei olnud.

Järelevalves hinnati õppekava vastavust põhikooli riikliku õppekava⁵ (edaspidi *PRÕK*) 15.04.2022 redaktsioonile, mille alusel on õigus õpetada kuni 01.09.2024. Alates 11.03.2023 on PRÕKis tehtud muudatusi, millest lähtuvalt tuleb õppekava korrastada.

Kooli õppekava on kehtestatud I ja II kooliastme jaoks. Koolil on kehtiv koolitusluba I

¹ PGS, § 17 lg 2.

² Direktori 17.06.2023 käskkirj nr 1-1/1.

³ Hoolekogu 12.10.2022 koosoleku protokoll nr 1-3/1.

⁴ Õppenõukogu 11.05.2022 koosoleku protokoll nr 1-5/9.

⁵ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

kooliastmes õppe läbiviimiseks. Järelevalves hinnati esitatud õppekava tervikdokumendina, sest ei ole mõistlik ega võimalik dokumendist vaid I kooliastme kohta käivat eraldada. Seadus⁶ sätestab, et kehtiv õppekava peab olema kooli veebilehel täies mahus avalikustatud. Õppekava on kooli veebilehel kättesaadav.

1.2. Järelevalves esitatud kooli õppekava ei ole kooskõlas PRÕKiga⁷. Kooli õppekavas ei ole välja toodud, kuidas mitteametlik hindamine liikumisõpetuses, muusikas, kunstis, tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ja kodunduses, inimeseõpetuses teiseks viie palli süsteemi.

Õppekava üldosa alapunktis 3.2 on sõnastatud, et õppeaasta jaguneb viieks õppeperioodiks ning alapunktis 5.3 on märgitud, et õppeaasta jaguneb kolmeks trimestriks. Juhtkonna sõnul on õppeaasta jaotatud trimestriteks. Järelevalves vaadeldud dokumentidest nähtus, et õppeperioode on kolm.

Õppekavas esitatud tunnijaotusplaanis on nimetatud, milliseid õppeaineid täiendavalt õpitakse⁸, kuid puudub põhjendus, miks on olnud vajalik tõsta kohustuslike õppeainete tunnimahu. Kooli õppekava üldosas on loetelu kooli õppekavas esitatavatest valdkondadest, sealhulgas on nimetatud alapunkti 2 pealkirjas kooli eripära, kuid õppekava üldosa tekstis ei ole kooli eripära välja toodud. Kui see jääb sõnastamata ja esitamata, siis ei pruugi see kõigile arusaadavalt välja tulla või jääda õppe korraldamisel arvestamata. Vestlustest koolis selgus, et koolipere arvates on tegemist innovaatilise projektõppele, liikumisele, õuesõppele ja toetavale kooliperele loodud kooliga, mis asub looduskauis kohas ning pakub igakülgset tegevust igas vanuses õppijale.

PRÕKi⁹ kohaselt vastab kooli tunnijaotusplaani kohustuslike õppeainete nädalatundide arvule ja kooliastmetes ettenähtud vabadele nädalatundide arvule. Tunnijaotusplaanis on märgitud, et A-võõrkeelt inglise keelt õpetatakse 2. klassis kaks tundi nädalas. Tunniplaanis on välja toodud ainult üks tund inglise keelt. Loodusõpetust on 2. klassis tunniplaani alusel kaks tundi, kuid tunnijaotusplaanis on üks tund. Juhtkonna ja õpetajate esindajate sõnul on õppekava tunnijaotusplaanis ebakorrektused, tegelikult on planeeritud 2. klassis üks inglise keel ja kaks loodusõpetust ning planeeritu kohaselt õppetöö toimub. Järelevalves tutvuti tunniplaani ja päevikute sissekannetega, mis näitasid, et inglise keelt on õpetatud üks tund nädalas ja loodusõpetust kaks tundi nädalas. Tunniplaani ei olnud kooskõlas õppekavas kehtestatud tunnijaotusplaani.

Ainekavadest vajab korrastamist liikumisõpetuse ainekava. Liikumisõpetuse ainekavas esitatud ujumise õpisisu ja õpitulemus ei ole kooskõlas ujumisõpetuse uuendatud määrusega¹⁰ ning vajab selles osas korrastamist. Järelevalvele ei esitatud II kooliastme käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse ainekavu.

1.3. Ettepanek direktorile

Tuua õppekavas välja kooli eripära. Eripära sõnastamine ja esitamine tähendab, et sellest hakatakse lähtuma õppekava muude osade väljatöötamisel.

⁶ PGS, § 25 lg 6, § 69 lg 1.

⁷ PRÕK, § 24 lg 4.

⁸ PRÕK, § 24 lõige 6 p 2.

⁹ PRÕK, § 15 lg 3.

¹⁰ Vabariigi Valitsuse 20.07.2017. a määrus nr 129 „Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ muutmise“.

1.4. Ettekirjutused pidajale

1.4.1. Kooli pidajal tagada kooli õppekava üldosa kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ kehtestatud vastavalt käesoleva õiendi punktis 1.2. toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.02.2024.

1.4.2. Tagada liikumisõpetuse ainekavas ujumise õpisisu ja õpitulemuste esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 20.07.2017. a määrus nr 129 „Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ muutmise“ ning vastavalt käesoleva õiendi punktis 1.2 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.02.2024.

1.4.3. Tagada II kooliastme ainete (käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse) ainekavade koostamine ja esitamine lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 lõikest 7 ning vastavalt käesoleva õiendi punktis 1.2 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.02.2024.

2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

2.1. Seaduse kohaselt¹¹ kajastab kooli päevakava õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudioses korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Sotsiaalministri määruse¹² kohaselt on tunniplaan päevakava osa ja koostatakse lähtuvalt riiklikes õppekavades sätestatud õpilase nädalakooormusest, riikliku õppekava alusel koostatud kooli õppekavast, õppeainete raskusest ning eeldatavatest õpitulemustest. Direktor on kinnitanud¹³ päevakava, milles sisaldub kooli tunniplaan. Koolipäev algab hommikusöögiga kell 8.00. Tunnid algavad kell 8.30 ning vahetunni pikkus on 10 minutit ja iga päev on ka õuevahetund, mis kestab 25 minutit. Tunniplaanis on tähistatult välja toodud pikapäevarühma ja huviringide tegevus. Juhtkonna selgituste kohaselt on pikapäevarühma oodatud kõik 1. ja 2. klassi õpilased ning vajadusel ka 3. klassi õpilased. Koolis pakutavad huviringid on õpilastele vabatahtlikud ning toimuvad koolivälisel ajal.

2.2. Klasside moodustamisel on lähtutud võimalustest ja vajadustest. Sellel aastal valmis kooli juurdeehitus ning järelevalve ajal olid õpilased saanud uutes klassides õppida ühe nädala ning kooli oodati juurde mööblit. PGSI¹⁴ kohaselt on põhikooli klassi täitumuse ülemine piirnorm 24 õpilast. Koolis on õpilaste arv ületatud 1. klassis. Kevadel esitati 27 avaldust 1. klassi astumiseks. Hoolekogus arutati antud küsimust ning hoolekogu andis nõusoleku¹⁵, et õpilaste arvu suurendatakse klassis, kui leitakse abiõpetaja, kes õpetaja tööd toetab. Õppeaastat alustati 25 õpilasega. Klassis töötab abiõpetaja.

2.3. Kooli üldtööplaan on kinnitatud õppenõukogus¹⁶. Järelevalves esitatud üldtööplaanis on välja toodud eesmärgid lähtuvalt arengukavast ning on sõnastatud õppeaasta üldeesmärgid. Kõikide eesmärkide täitmiseks on märgitud ülesanded ja tegevused ning vastutajad. Selle õppeaasta üldtööplaanis on peamiselt sarnased eesmärgid võrreldes eelneva õppeaastaga, seda just arengukavast tulenevate eesmärkide ja tegevuste osas. Juhtkonna sõnul on tehtud otsus teadlikult, et paremini saavutada arengukavas sõnastatud eesmärgid ja tegevusi. Sellel aastal on planeeritud rohkem tähelepanu sisehindamise vajalikkusele, et personal mõistaks paremini oma rolli ning oleks sisehindamise protsessi enam kaasatud.

¹¹ PGS, § 25 lg 6.

¹² Sotsiaalministri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

¹³ Direktori 09.09.2023 käskkiri nr 1-1/3.

¹⁴ PGS, § 26 lg 1.

¹⁵ Hoolekogu 27.04.2023 koosoleku protokoll nr 4.

¹⁶ Õppenõukogu 29.08.2023 koosoleku protokoll nr 9.

2.4. Õpetajad koostavad koolis töökavu ning õppekava järgi toovad töökavades välja õppetunnist erinevad õppetöö vormid, mida õpetajad kasutavad. Järelevalves vaadeldi töökavu, mis on õpetajate poolt koostatud ning esitatud Stuudiumis. Juhtkonna sõnul ei ole ühtset vormi töökava koostamiseks koolis loodud. Iga õpetaja loob töökava oma klassile ja planeerib õppetöö vastavalt ainele pooleks või terveks õppeaastaks. Õpetaja võib seda lähtuvalt vajadusest õppeaasta sees täiendada.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse hindamine koolis

3.1. Seadus sätestab¹⁷, et koolis tuleb teha sisehindamist ning et sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilase arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava. Kooli sisehindamisel analüüsitakse õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor¹⁸, andes selle eelnevalt arvamuse andmiseks hoolekogule.

Kooli sisehindamise korra on direktor kinnitanud¹⁹. Esitatud sisehindamise korras on sätestatud, et täpsem sisehindamisega seotud tegevus planeeritakse õppeaasta alguses Tammiste Lasteaed-Algkooli aasta tegevuskavas. Selle õppeaasta üldtööplaanis on välja toodud eestvedamise ja juhtimise all tegevus – sisehindamise süsteemi ja korra mõtestamine. Rohkem tegevusi sisehindamise valdkonnas ei ole õppeaastaks planeeritud. Juhtkonna sõnul tegeletakse sisehindamise süsteemiga sellel aastal põhjalikumalt, nt on planeeritud koolitus kogu meeskonnale.

Direktori kehtestatud sisehindamise korras on sõnastatud, et õppeaastapõhise sisehindamise tulemused vormistatakse õppeaasta aruandena. Üheks sisehindamise süsteemi osaks on korras välja toodud õppekava analüüs ja parendamine igal aastal ning tegevuseks on klasside õppeaasta kokkuvõtted. Järelevalves esitati kooli üldtööplaani 2022/2023. õppeaasta kokkuvõtte, millest ei nähtu klasside õppeaasta kokkuvõtteid või ülevaateid klasside põhiselt. Juhtkonna kinnitusel klassidepõhiseid õppeaasta kokkuvõtteid ei ole tehtud. Õppeaasta kokkuvõtte on esitatud arengukavas viie valdkonna põhiselt. Välja on toodud eesmärgid, mis on arengukavast lähtuvalt selleks õppeaastaks planeeritud, ning kirjeldatud on eesmärkide teostust, tulemust ning lisatud parendustegevus. Kokkuvõtte annab ülevaate eelmisel õppeaastal tehtust. Parendustegevuste all on välja toodud olulisi tegevusi edasiseks, nt leida logopeed, hariduslike erivajadustega õpilaste koordinaator (edaspidi HEVKO), psühholoog ja vajadusel sotsiaalpedagoog. Nimetatud parendustegevusi ei ole üldtööplaanis kavandatud. Juhtkonna sõnul ei ole parendustegevusi, mis selgusid õppeaasta kokkuvõttest, üldtööplaani planeeritud. Põhjuseks, et õppeaasta alguseks leiti logopeed, HEVKO ning psühholoog. Sotsiaalpedagoogi ametikoht loodi struktuuri sel õppeaastal ning spetsialisti otsimist alustati septembris.

Järelevalves esitati sisehindamise aruanne õppeaastate 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022. kohta. Esitatud sisehindamise aruanne hõlmab perioodi, kus kool veel ei tegutsenud, kuid tegutses lasteaed. Juhtkonna ja pidaja esindajate sõnul koostati aruanne, et paremini mõista varasemat olukorda ning täiendada arengukava algkooli vaates. Sisehindamise aruanne toob välja toimunud muutused kolme aasta jooksul, kus peamiselt tegeleti õppeasutuse arendamisega, et luua kool ning laiendada õppevõimalusi I kooliastmes.

3.2. Järelevalves esitati Tammiste Lasteaed-Algkooli arengukava 2020–2025. Arengukava on

¹⁷ PGS, § 78 lg 1.

¹⁸ PGS, § 78 lg 2.

¹⁹ Direktori 26.07.2022 käskkiri nr 1-1/16.

kehtestatud pidaja poolt²⁰. Algsele arengukava dokumendile, mis oli lasteaia arengukava, on tehtud täiendused 2023. aastal. Juhtkonna ja pidaja selgituste kohaselt oli enne lasteaed-alkkooli loomist antud õppekohas lasteaed ning ühise otsuse tulemusena täiendati juba loodud lasteaia arengukava ning lisati juurde kooli osa puudutavad arendustegevused.

3.3. Õppenõukogu²¹ ülesandeks on õppeaasta lõpus arutada läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teha kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks. Õppenõukogu protokollidest ei nähtu, et õppenõukogu oleks täitnud ülesannet arutada õppeaasta lõpul läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ning teha kooli juhtkonnale ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks. Õppeaasta viimases õppenõukogus on tehtud üldtööplaani kokkuvõte ning direktor on välja toonud, et vajalik oleks lahti mõtestada, kes on andekad lapsed. Välja on toodud mõte, et tugiopetaja hakkab kaardistama andekaid lapsi. Järelevalves kohapeal selgus, et koolis töötab tugiopetaja, kes toetab peamiselt lasteaialapsi ja vajadusel ka koolilapsi. Juhtkonna sõnul kaardistab tugiopetaja eelkõige andekaid lasteaialapsi ja koostöös klassiõpetajatega toetab ka andekaid õpilasi.

3.4. Kool on alustanud kolmandat õppeaastat ning õpetajate tundide vaatlusi on sellest tulenevalt tehtud vähe. Õpetajate sõnul on tundide vaatlusi tehtud ning alati ka tagasisidet antud. Kirjalikke kokkuvõtteid tunnivaatluste kohta järelevalves ei esitatud. Kohapealse järelevalve ajal vaatlus kooli juhtkond kõigi kolme klassi tunde ning andis õpetajatele tagasisidet. Tagasiside jaoks oli konkreetne vorm ning direktor ja õppealajuhataja olid enne vaatlust läbi mõelnud, kes millist osa tunnist vaatab. Tagasisidet andsid mõlemad juhtkonna liikmed, lähtuvalt kokkulepitud vaatluspõhimõtetest.

3.5. Ettepanekud direktorile

3.5.1. Tunnivaatlusi on soovitatav protokollida ning analüüsida. Tunnivaatlus sisehindamise ühe osana on arvestatav abivahend personalivajaduse hindamisel, personali kaasamisel, toetamisel, arendamisel ja hindamisel. Tunnivaatluse abil saab hinnata ka kooli õppekava täitmist, sobiva õpetamis- ja kasvatusmetoodika kasutamist ning väärtuste ja eetika kujundamist.

3.5.2. Tagada õppenõukogu ülesande, arutada õppeaasta lõpus läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teha kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks, täitmine.

4. Õpilaste arengu toetamine ning kooli tugevused ja parendusvaldkonnad

4.1. Seadus²² sätestab, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid ning et tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse talle võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös²³.

Arengukavas on õppe- ja kasvatusprotsessis sõnastatud eesmärk, et lapse areng (sh andekad ja HEV lapsed) on toetatud parimal viisil (sh tugiteenused, kasvukeskkonna kohandamine, hindamise meetodid, lapse tervisekasvatus). Lähtuvalt eesmärkidest on planeeritud tegevused: tugiteenuste tagamine ning õpilase arengu jälgimine ja hindamine. Üldtööplaanis on 2023/2024. õppeaastaks planeeritud tegevused tugispetsialistide ja tugipersonali leidmine, eripedagoogilist tuge vajavate laste väljaselgitamine ja toetamine. Planeeritud ei ole õpilase arengu jälgimist ja hindamist. Juhtkonna sõnul on õpilase arengu jälgimine igapäevane tegevus

²⁰ Tori Vallavolikogu 17.08.2023. a määrus nr 45.

²¹ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 p 6.

²² PGS, § 6 lg 1.

²³ PGS, § 46 lg 9.

ning õpetajad hindavad õpilase arengut igapäevaselt ja teevad vastavalt vajadusele kohandusi õppetöös. Õpetajad märkavad tuge vajavat õpilast ning koostöös eripedagoogi ja juhtkonnaga hinnatakse, kas on vajalik individuaalse arengu jälgimise kaart (edaspidi *IAJK*) avada. *IAJK* avamine otsustatakse koostöös selle alusel, kas tegemist on ühekordse raskusega või pikemaajalise probleemiga. Eripedagoogi sõnul avati eelmisel aastal ühes klassis kõikidele õpilastele *IAJK*, tänaseks on sellest klassist mitmed õpilased asunud õppima teistesse koolidesse. Vanematele on kaart saadetud tutvumiseks, kui on vajadus minna nt Rajaleidja Keskusesse.

Kooli õppekavas²⁴ on sätestatud, et HEV-õpilaste tööd koordineerib HEVKO ning koostöös tugimeeskonnaga selgitatakse välja ja korraldatakse vajaliku toe pakkumine. Järelevalves kohapeal selgus, et sellest õppeaastast on töölepinguga tööle võetud HEVKO, kelle ametijuhendis on välja toodud tööülesanded HEVKO-na ning tema ülesandeks on ka *IAJK* täitmise eest vastutamine. Juhtkonna sõnul on töötaja asunud tööle ning tegeleb praegu nii lasteaias laste kui ka kooliosas õpilastega tutvumisega.

4.2. PGSi²⁵ kohaselt tuleb õpilasega tema arengu toetamiseks korraldada vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus. PGSi kohaselt kehtestab arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ning hoolekogule. Arenguvestluste kord on kinnitatud direktori käskkirjaga²⁶ ja see on eelnevalt esitatud arvamuse andmiseks hoolekogule²⁷ ja õppenõukogule²⁸.

Arenguvestluste korraldamise tingimused ja kord on läbi mõeldud. Toetava materjalina on koostatud küsimustikud ning kokkuvõttev alusdokument iga vestluse jaoks. Vestlusest teeb klassijuhataja kirjaliku kokkuvõtte, mis allkirjastatakse osavõtjate poolt. Õppeaasta lõpus esitab klassijuhataja õppealajuhatajale arenguvestluste koondaruande, milles tuuakse välja osalejate arvud ja lapsevanemate ettepanekud koolile.

Kõikide õpilastega on arenguvestlused läbi viidud, 2021/2022. õppeaastal ühes klassis ka kaks korda õppeaastas. Õpetajate sõnul õpilased ja vanemad soovivad arenguvestlustel osaleda. 2022/2023. õppeaastal viis üks õpetaja läbi arenguvestluse lähtudes õpilasest ning suunas õpilast ise vedama arenguvestlust ja sealhulgas seadma endale arengusamme. Õpetaja sõnul oli see õpilasi toetav ja julgustav.

5. Tugispetsialistide teenuse tagamine

5.1. Mahajäämuse, õpiraskuste või muude takistuste ilmnemisel, õpetajate ning vanemate nõustamisel ning toetamisel ja õpilastele täiendava toe pakkumisel on oluline roll kooli tugispetsialistidel. Tulemusliku õppe tagamiseks ja õpilaste eesmärgipäraseks toetamiseks on oluline, et koolis töötaksid kvalifitseeritud tugispetsialistid, kes on omandanud vastavad teadmised, oskused ja pädevused.

PGSi²⁹ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi (edaspidi *tugispetsialistid*) teenused.

Järelevalve ajal töötas koolis 1,0 ametikohaga eripedagoog. Koolis töötava tugispetsialisti kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele. Järelevalve ajal lõpetati tööleping eripedagoogiga kooliosas, eripedagoog töötab alushariduse eripedagoogina tähtajalise töölepinguga. Ärakuulamisel selgitas direktor, et kooliosas on leitud eripedagoog, kes peagi asub koolis tööle ning eripedagoogi teenust kooliosas õpilastele hakkab tagama. Kool ei esitanud ärakuulamisel

²⁴ Õppekava, p 6.1.

²⁵ PGS, § 37 lg 5.

²⁶ Direktori 10.02.2022 käskkiri nr 1-1/6.

²⁷ Hoolekogu 27.01.2022 koosoleku protokoll nr 3.

²⁸ Õppenõukogu 09.02.2022 koosoleku protokoll nr 6.

²⁹ PGS, § 37 lg 2.

dokumente, mis kvalifitseeritud isiku tööleasumist kinnitaksid. Seetõttu ei ole eripedagoogi teenuse osutamine koolis kvalifitseeritud isiku poolt õiendi kinnitamise ajaks veel tõendatud.

Järelevalves selgus, et kool ostab sisse logopeedi ja psühholoogi teenust. Logopeediga on tehtud leping teenuse osutamiseks kahel päeval nädalas. Psühholoogi teenust ostetakse sisse vajadusel. Sotsiaalpedagoogi ametikoht on alles loodud ning spetsialisti ametikoha täitmise konkurss käib. Ärakuulamisel edastas direktor sotsiaalpedagoogi ametikohale tööle võetud isiku andmed. Isik on lõpetanud magistritasemel hariduse ning saanud diplomi kasvatusteaduste erialal, kuid omandatud eriala diplom ei anna õigust töötada sotsiaalpedagoogina. Sotsiaalpedagoogi ametikohal võib töötada inimene, kellel on vähemalt kõrgharidus sotsiaalpedagoogikas või sotsiaaltöös. Seetõttu ei ole sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine koolis kvalifitseeritud isiku poolt tagatud.

Koolivälise nõustamismeeskonna spetsialistid on tuvastanud vähemalt kahel õpilasel eripedagoogi ja logopeedi teenuse vajaduse ning määratlenud, kui palju ja mil viisil õpilane neilt tuge peaks saama. Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel rakendamine on vanema nõusolekul koolile täitmiseks kohustuslik. Lisaks näeb tugispetsialistide teenuse kirjelduse ja rakendamise korra määrus³⁰ ette, et näiteks sotsiaalpedagoogi puhul on tema üheks tööülesandeks koolis esilekerkivate õpilaste sotsiaalsete ja koolikohustuste täitmist takistavate probleemide ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine. Kui koolis nimetatud spetsialist puudub, siis ennetustegevust võib küll teha, kuid pigem ei saa eeldada, et seda tehakse sotsiaalpedagoogile omaste ja kõrgkoolis õpitud erialaste võtetega.

5.2. Ettekirjutused pidajale

5.2.1. Tagada õpilastele koolis tasuta eripedagoogi teenuse osutamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetele 2 ja 3 ning § 74¹ lõikele 7. Täitmise tähtaeg: 01.03.2024.

5.2.2. Tagada õpilastele koolis tasuta sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetele 2 ja 3 ning § 74¹ lõikele 9. Täitmise tähtaeg: 01.03.2024.

6. Haridusliku erivajadusega õpilaste toetamise korraldus

6.1. Vastavalt EHISe põhimäärusele³¹ kantakse põhiharidust omandavate õpilaste kohta õpilaste alamregistrisse hariduslikud erivajadused, toe liik, tugiteenused ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel andmed.

EHISe andmetel³² on koolis 11 haridusliku erivajadusega õpilast. Nendest kahel on koolivälise nõustamismeeskonna otsused, mille rakendamisega vanemad on nõustunud. Mõlemad õpilased vajavad nii eripedagoogi kui ka logopeedi teenust. Kooli juhtkonna selgituste kohaselt on mõlemale õpilasele tagatud tugiteenused. Logopeedi teenust ostetakse sisse ning eripedagoog töötab koolis igapäevaselt. Ühele õpilasele on kooliväline nõustamismeeskond soovitanud väikeklassi. Juhtkonna sõnul koolis väikeklassi ei ole moodustatud, kuid õpilasel on abiõpetaja, kes teda igapäevaselt abistab ning vajadusel ka õpetab.

Selgitame, et tugispetsialisti teenuse saab lugeda nõuetekohaselt osutatuks vaid juhul, kui seda tagab kvalifikatsiooninõuetele vastav tugispetsialist. Alles kvalifikatsiooni omandamisega tegelev isik saab samuti õpilase toetamises osaleda, kuid tema poolt osutatud teenust ei saa lugeda võrdseks kvalifitseeritud isiku poolt osutatavaga.

³⁰ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“.

³¹ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 2 p-d 16, 40, 41, 71.

³² EHISe väljavõtte 08.09.2023.

Kool on EHISes märkinud, et üheksal õpilasel on ajutised õpiraskused, kirjutamis ja/või lugemisraskus, nendest viiel õpilasel veel ka arvutamisraskus ning nendest üheksast õpilasest kolmel on käitumisprobleemid.

Järelevalves vaadeldud dokumentidest ja läbi viidud vestlustest selgus, et koolis rakendatakse õpilastele õpetajate konsultatsioone ning õpiabi.

Andekate õpilaste puhul tagatakse neile vajaduse korral täiendav juhendamine õpetajate poolt: keerukama raskusastmega ülesanded, I kooliastmes koostöö õpetajate ja eripedagoogiga andekate õpilase toetamiseks olümpiaadidel ja erinevatel võistlustel osalemiseks. Direktori sõnul on õpilase andekus erivajadusena määratud õpetajate poolt kooli tasandil vaatluse põhjal, kriteeriume andekuse määramiseks sõnastatud veel ei ole.

6.2. PGS³³ näeb ette, et õpilase toevajaduse väljaselgitamise tulemused, õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitusel, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse IAJK-le. Lisaks sellele tuleb IAJK-l vormistada õpilase toetamisega seotud kokkulepped vanema ja kooli vahel.

Järelevalves selgus, et 2022/2023. õppeaastal oli IAJK vormistatud seitsmele õpilasele. Käesoleval aastal veel toimub õpilaste hindamine ning eripedagoogi sõnul koostatakse IAJK 5–6 õpilasele.

6.3. Täiendavalt vaadeldi veel ühe tugimeetme – käitumise tugikava (edaspidi *KTK*) koostamist ja rakendamist³⁴. *KTK* on käitumiskeskustega laste toetamiseks mõeldud plaan, mis koostatakse sotsiaalsete, emotsionaalsete ja käitumiskeskustega õppijatele ning milles on seatud eesmärgid igapäevases õpikeskkonnas toimetulekuks. Kolmele õpilasele on EHISes märgitud käitumisprobleemid. *KTK*d ei ole koostatud ühelegi õpilasele. Juhtkonna sõnul raskusi on, aga käitumise tugikava ei ole olnud vajadust veel koostada.

Kokkuvõttes on koolis õpilaste tugiteenuste vajaduste regulaarselt hindamise vajadust mõistetud ning õpilastele tugiteenuste pakkumiseks on samme astutud. Tulevikus tuleb tagada ka eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.

7. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PGSi³⁵ sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete vastavust (väljavõte 26.09.2023) kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli kokku 17: lasteaiaõpetajaid üheksa ja kooliõpetajaid viis, eripedagoog, õppealajuhataja ja direktor.

PGSi³⁶ kohaselt võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. EHISe sissekannete ja kohapeal vaadatud töölepingute järgi on direktor sõlminud nelja õpetajaga, nendest ühe lasteaiaõpetaja ja kolme kooliõpetajaga, tähtajalise töölepingu vastavalt PGSi³⁷ nõuetele.

³³ PGS, § 46 lg 7.

³⁴ PGS, § 58 lg 3.

³⁵ PGS, § 74¹.

³⁶ PGS, § 74 lg 7.

³⁷ PGS, § 74 lg 7.

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel:

- 1) Direktor (koormus 1,0) – puudub magistrikraad.
- 2) Õppealajuhataja (koormus 1,0) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õppealajuhatajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 3) Alushariduse eripedagoog (koormus 1,0) – puudub erialane magistrikraad. Alushariduse eripedagoogiga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 4) Õpetaja (klassiõpetaja, I kooliaste, 20 t, eesti keel, inglise keel, inimeseõpetus, kunst, loodusõpetus, matemaatika, tööõpetus) - puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping 01.09.2021–30.06.2024.
- 5) Õpetaja (liikumisõpetaja, I kooliaste, 9 t). Puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping 01.09.2023–30.06.2024.
- 6) Õpetaja (muusikaõpetaja, I kooliaste, 6 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping 01.09.2023–30.06.2024.
- 7) Lasteaiaõpetaja (koormus 1,0) – puudub kõrgharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping 16.08.2023–16.08.2024.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine³⁸.

Koolis on I kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 79 õppetundi, nendest 34 tundi (43%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele. Eeltoodust tulenevalt ei saa kooli õpetajate kvalifikatsiooni hinnata PGSI³⁹ tähenduses piisavaks.

Kahel kooliõpetajal, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, on vajalik läbida magistriõpingud ja taotleda õpetajakutset. Ühel õpetajal on vajalik taotleda õpetajakutse. Ühel lasteaiaõpetajal on vajalik omandada kõrgharidus.

Seaduse⁴⁰ kohaselt kehtestab kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kooli hoolekogu. Nimetatud korra on kooli hoolekogu kehtestanud⁴¹.

Korras on sätestatud, et konkursi viib läbi kooli direktori moodustatud komisjon. Järelevalves vaadeldi 2021., 2022. ja 2023. aasta avalike konkursside korraldamisega seotud dokumente. Konkursid on toimunud koolis kehtestatud korra kohaselt.

Pidaja esindajate sõnul on direktori leidmine olnud pikk protsess, sest enne kooliosa tegevuse algust loobusid ametikohast direktor ja õppealajuhataja. Täna töötav direktor asus ametisse kohusetäitjana ning peale konkursi korraldamist, millele ei kandideerinud ühtegi koolijuhti, anti võimalus alustada tööd täna sel direktoril. Direktor õpib magistriõppes ning eeldatavasti lõpetab selle õppeaasta kevadel.

7.1. Ettepanek direktorile

Direktoril leppida õpetajaga kokku tegevuskava õpetajakutse taotlemiseks. Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavuse tagamiseks soovitage õpetajal taotleda esimesel võimalusel õpetajakutse. Koolijuhil ja pidajal soovitage toetada ja motiveerida õpetajat õpetajakutse taotlemisel.

³⁸ PGS, § 74 lg 9.

³⁹ PGS, § 74 lg 9.

⁴⁰ PGS, § 74 lg 11 p 8.

⁴¹ Hoolekogu 29.11.2021 koosoleku protokoll nr 1.

7.2. Ettekirjutused pidajale

7.2.1. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg 01.04.2024.

7.2.2. Tagada direktori ametikoha täitmine töötajaga, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikest 1. Täitmise tähtaeg 01.07.2024.

7.2.3. Tagada õppealajuhataja ametikoha täitmine töötajaga, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikest 2. Täitmise tähtaeg 01.07.2024.